

PM 2011:140 RVI (Dnr 001-1236/2011)

Tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid till 6 oktober 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden” hänvisas till denna promemoria.
2. Utredningens förslag på ny fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden efter den framtagna riskbaserade branschlistan avstyrks.
3. Genomförandet av föreslagen ändring i 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd tillstyrks.
4. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Regeringen har konstaterat att en översyn av bestämmelserna om ansvarig tillsynsmyndighet för avhjälpande av miljöskador behöver göras och gett Länsstyrelsen i Västra Götalands län i uppdrag att utreda och föreslå en tydligare, enklare och mer ändamålsenlig fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden.

Utredningen lämnar två alternativa förslag. Båda förslagen innehåller samma grundförutsättningar med en riskbaserad branschlista, som i stor utsträckning överför högriskobjekt till länsstyrelsen. I övrigt ger det ena förslaget även en möjlighet till överlåtelse av tillsynsansvar över förorenade områden från kommunen till länsstyrelsen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontoret konstaterar att utredningen inte leder i bevis att vare sig tillsynen underlättas eller tydliggörs när överflyttningen är genomförd, och bedömer att det finns fördelar för både Stockholms stad och Länsstyrelsen i Stockholms län att bibehålla den nuvarande ordningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att utredningens förslag inte innebär en tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvaret, utan snarare en försvagning av landets totala tillsynskompetens inom området. Nämnden anser därför att utredning-

ens förslag bör avstyrkas, med undantag för förslaget om förtydligad anmälningsplikt vid miljöfarlig verksamhet.

Stockholm Vatten AB avböjer att besvara remissen och hänvisar istället till miljö- och hälsoskyddsnämndens remissvar.

Mina synpunkter

Utredningen om tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvar för förorenade områden, som på regeringens uppdrag framtagits av Länsstyrelsen i Västra Götalands län, föreslår två olika lösningar där effekten i båda fall är en överföring av ett stort antal tillsynsobjekt från kommunala nämnder till länsstyrelserna.

Mitt intryck är tyvärr att utredningen genomsyras av ett ensidigt länsstyrelseperspektiv. Detta bekräftas också av det faktum att utredningen saknar en konsekvensanalys för kommunerna om utredningens förslag genomförs. Däremot konstateras det under ett eget konsekvenskapitel att länsstyrelserna genom förslaget kommer att behöva mer resurser. Utredningen kan därmed från ett kommunalt perspektiv knappast anses leda i bevis att tillsynen varken underlättas eller tydliggörs genom den föreslagna uppdelningen; en förskjutning av ansvaret leder i sig inte till en ökad tydlighet på området.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i staden har haft ansvar för tillsynen över förorenade områden sedan 1980-talet. Nämnden har därmed genom ett långvarigt tillsynsansvar god kännedom om vilka verksamheter som bedrivs och har bedrivits i staden. Att denna kunskap finns hos nämnden måste ses som en stor fördel exempelvis inför saneringsprojekt och bebyggande av gamla industritomter. Denna långa erfarenhet av tillsyn över miljöfarlig verksamhet och förorenade områden delar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad med flera kommuner och varför länsstyrelserna nu skulle ta över denna tillsyn för alla objekt som lagts ned fram till dess utredningens förslag vinner laga kraft, kan därför starkt ifrågasättas. Effekten skulle dessutom bli att den totala tillsynskompetensen i landet på området försvagas då de flesta kommunala nämnder kommer att arbeta betydligt mindre med dessa frågor.

Ytterligare ett argument för att kommunala nämnder, som tagit över tillsynen över miljöfarlig verksamhet, även har tillsynen över förorenade områden är dels att tillsynen blir väl sammanhållen, dels att resurserna utnyttjas effektivt genom att den tillsynsmyndighet som bedriver tillsynen för en bransch även har tillsynen för efterbehandlingen av den. Därtill medför en sammanhållen tillsyn såväl en tydlig som effektiv uppdelning av ansvaret i de tillsynsprojekt som bedrivs både i Stockholms stad och i andra kommuner, där bland annat krav på undersökningar och förebyggande åtgärder ställs redan på det aktiva företaget. Dessa samordningsvinster skulle gå förlorade om tillsynen delades upp enligt föreliggande förslag.

Ett alternativ till utredningsförslaget för att uppnå en tydlighet i tillsynsansvaret är att genomföra en översyn av nu gällande överlåtelsebeslut. Detta har redan genomförts i Stockholms stad, liksom i andra kommuner, med ett gott resultat och skulle sålunda med fördel kunna genomföras även i de kommuner där så ännu inte skett. Vid denna översyn kan då även de kommuner som bedömer att de inte har resurser att bedriva tillsynen över förorenade områden lämna tillbaka detta ansvar till länsstyrelserna. På så vis uppnå en tydlig och enkel fördelning av tillsynsansvaret utan att samtidigt tappa de övervägande positiva aspekter som nuvarande ordning har.

Sålunda instämmer jag i stadsledningskontorets och miljö- och hälsoskydds- nämndens slutsats att utredningens förslag på ny fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden ska avstyrkas.

Därtill delar jag emellertid miljö- och hälsoskyddsnämndens uppfattning att utredningens förslag om förtydligande av anmälningsplikten i 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, så att även andra åtgärder än avhjälpningsåtgärder omfattas av bestämmelsen, är klokt eftersom även åtgärder som avsevärt försvårar framtida avhjälpande av förorenade områden rimligtvis bör omfattas av anmälningsplikten.

I övrigt hänvisar jag till miljö- och hälsoskyddsnämndens utlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden” hänvisas till denna promemoria.
2. Utredningens förslag på ny fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden efter den framtagna riskbaserade branschlistan avstyrks.
3. Genomförandet av föreslagen ändring i 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd tillstyrks.
4. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 22 september 2011

PER ANKERSJÖ

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Utredningsförslag: Tydligare och enklare tillsynsansvar över förorenade områden, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Karin Wanngård* och *Tomas Rudin* (båda S) enligt följande.

Socialdemokraterna ser inga skäl att för Stockholms del förändra de nuvarande principerna för tillsyn av förorenade områden.

Stockholm har en omfattande kunskap om dessa områden och dessutom planansvar för hur områden skall kunna användas i framtiden.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Karin Wanngård, Roger Mogert* och *Karin Ehlin Kolk* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) enligt följande.

Det är av största vikt att tillsynen över förorenade områden har hög prioritet och utförs professionellt och effektivt med resultatet att så många förorenade områden som möjligt kan åtgärdas inom överskådlig tid. Vi ser både för- och nackdelar med en ny fördelning av tillsynsansvaret men tycker att det finns en poäng i att behålla ansvaret på kommunal nivå, då beslut om förorenade områden kan behöva fattas i samband med andra kommunala infrastruktursprojekt. Vi tycker också rent allmänt att kunskap och beslut bör finnas nära invånare och inte förflyttas längre bort från dem.

Vi ställer oss dock frågande till om generalläkaren är rätt instans för tillsyn av föroreningskador orsakade av försvarsmakten (en potentiellt starkt förorenande verksamhet) då denna instans inte har specialistkompetens på mark- och miljöfrågor. Dessutom kan denna fördelning försvåra för länsstyrelse eller kommun att ställa krav på verksamheten.

ÄRENDET

Regeringen har konstaterat att en översyn av bestämmelserna om ansvarig tillsynsmyndighet för avhjälpande av miljöskador behöver göras (prop. 2008/09:217 Miljöbalkens försäkringar och avhjälpande av förorenade områden). Regeringen har därför givit Länsstyrelsen i Västra Götalands län i uppdrag att utreda och föreslå en ändrad fördelning av tillsynsansvaret för förorenade områden.

Utredningen lämnar två alternativa förslag avseende ett förändrat tillsynsansvar. Båda alternativen innehåller dock samma grundfördelning. Fördelningen bygger på en riskbaserad branschlista som i stor utsträckning fördelar högriskobjekt till länsstyrelsens tillsyn. Länsstyrelserna ges därmed ett ökat inflytande över uppfyllandet av miljömålet giftfri miljö, ökandet av andelen privatfinansierade åtgärder samt över statens utgifter för hel- och delfinansiering av efterbehandlingsåtgärder.

Områden orsakade av försvarsmakten eller motsvarande fördelas till Generalläkaren. Övriga områden, vilka utgör den stora mängden av områden, fördelas till kommunerna.

Skillnaden mellan alternativen är att det första alternativet inbegriper en möjlighet för kommunerna att i undantagsfall överlåta till länsstyrelserna att utöva operativ tillsyn över vissa delar av miljöbalken.

Utredningens förslag till förändrat tillsynsansvar bedöms medföra en ökad tydlighet och enkelhet men för att få önskat genomslag i ökning av åtgärdstakten bör införandet mötas av ett resurstillskott till länsstyrelsernas tillsyn. Ett sådant tillskott bedöms som nödvändigt oavsett om förslaget införs. Inför ikraftträdandet bör det göras en översyn av tillsynsansvaret som utgår från befintliga överlåtelsebeslut och den nya fördelningen. Översynen ska leda till att ansvaret blir tydligt fördelat till respektive tillsynsmyndighet och att ansvaret dokumenteras. Utredningen bedömer att tillgång till olika former av verktyg för tillsynen som den nationella databasen för förorenade områden (EBH-stödet) men även förstärkt tillsynsvägledning är andra viktiga insatser för att öka åtgärdstakten.

Nuvarande fördelning

Tillsynsansvaret för föroreningssskador reglerades, fram till den 1 mars 2011, i tillsynsförordningens bilaga punkterna B5, B5a samt C. Numera regleras de i 2 kap. 29 § p 3 miljötillsynsförordningen (2011:13). Bestämmelserna bygger på att nuvarande provningsnivå för den miljöfarliga verksamhet, som gett upphov till föroreningarna, avgör vem som är tillsynsmyndighet.

Vidare är tidpunkten för nedläggningen styrande för fördelningen av tillsynsansvaret så att tillsynsansvaret för verksamheter, som lades ned före miljöskyddslagens införande den 1 juli 1969, ligger på kommunerna.

De kommunala nämnderna har i varierande utsträckning tagit över tillsynen över miljöfarliga verksamheter från länsstyrelserna. Beroende på när dessa överlåtelse gjordes inkluderas eller exkluderas tillsynen över förorenade områden. Under miljöskyddslagens tid omfattades förorenade områden av överlåtelse, medan de under miljöbalkens tid fick anges speciellt för att inkluderas. I Stockholms stad tog miljö- och hälsoskyddsnämnden över tillsynen på 1980-talet.

Utredningen bedömer att befintliga överlåtelsebeslut varken kan eller bör upphävas genom en generell föreskriftsändring. Den ändrade fördelningen av ansvaret bör i stället ske genom att en översyn av tillsynsansvaret genomförs innan föreslagen änd-

ring träder i kraft. Enligt utredningen bör översynen omfatta genomgång av befintliga överlåtelsebeslut samt ändrad ansvarsfördelning och resultera i nya överlåtelsebeslut som tydligt pekar ut tillsynsansvaret enligt 10 kap. miljöbalken. Utredningen föreslår vidare att länsstyrelserna ska genomföra denna översyn.

Föreslagen ny fördelning

Utredningen föreslår att fördelningen av tillsynsansvar över förorenade områden, som härrör från nedlagda verksamheter eller processer, sker genom en riskbaserad branschlista. Genom listan fördelas högriskobjekt i stor utsträckning till länsstyrelserna. Detta innebär att majoriteten av de prioriterade objekten (riskklass 1 och delvis riskklass 2, se nedan) kommer att höra till länsstyrelsernas tillsynsområde. Länsstyrelserna ges därmed ett ökat inflytande över andelen privatfinansierade åtgärder samt över statens utgifter för hel- och delfinansierade efterbehandlingsåtgärder (statliga bidrag kan ges till prioriterade objekt utan ansvarig eller med endast delvis ansvarig).

Tillsynsansvaret för områden som förorenats av pågående verksamheter föreslås fördelas enligt vad som framgår av förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Möjlighet att överlåta tillsynsansvaret över prioriterade förorenade områden till kommunerna ska finnas. Överlåtelsen ska till exempel kunna gälla en bransch eller liknande.

Enligt förslaget ska listan fördela tillsynen över de förorenade områden som härrör från verksamheter eller processer som lagts ned före ikraftträdandet av förslaget till förändrat tillsynsansvar. Avseende verksamheter eller processer som läggs ned därefter föreslås tillsynsansvaret kvarstå på den myndighet som hade ansvaret vid nedläggningstillfället.

För att förslaget på ändrad fördelning av tillsynsansvar ska resultera i en ökad åtgärdstakt för prioriterade områden förutsätts en resursförstärkning på länsstyrelserna i form av ytterligare personal. Utredningen bedömer dock att det behövs resursförstärkningar för att öka åtgärdstakten även om inte utredningens förslag genomförs.

Vid avstämning av framtagna förslag under utredningens gång ansåg Naturvårdsverket att det kan ifrågasättas om utgångspunkten att länsstyrelserna i första hand ska ha ansvaret över de prioriterade områdena är den rätta. Naturvårdsverkets inställning är att de kommunala nämnderna ska ha och har möjlighet att i stor utsträckning själva utöva operativ tillsyn enligt miljöbalken och att skaffa sig tillräcklig kompetens för det.

De flesta länsstyrelserna tillstyrkte förslaget vid avstämningen, men bland annat Länsstyrelsen i Stockholms län anser att förslaget inte innebär en tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvaret samt att utredningen inte utrett alternativa fördelningsmodeller. SKL avstyrker de delar av förslaget som går emot en sammanhållen tillsyn enligt miljöbalken och föreningen kommunala miljöchefer avstyrker förslaget i sin helhet eftersom de anser att det inte finns något behov av att fördela prioriterade områden till länsstyrelserna samt att förslaget inte ger ökad tydlighet.

Riskklasser

Enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden, MIFO, tilldelas potentiellt förorenade områden riskklass 1-4, där riskklass 1 utgör den största risken för människors hälsa och miljö och riskklass 4 den minsta. MIFO-modellen är uppdelad i två faser, där riskklassning i fas 1 främst grundar sig på arkivstudier, intervjuer och platsbesök, medan det för fas 2 även ingår en översiktlig provtagning.

Många av de objekt som bedöms ha en låg riskklass har endast identifierats till typ av verksamhet samt plats för verksamheten. Information om objekten finns samlade i EBH-stödet, som ersatt den tidigare MIFO-databasen.

Stockholms stad hade under hösten 2010 11 objekt i riskklass 1, 52 objekt i riskklass 2, 37 objekt i riskklass 3 samt 9 objekt i riskklass 4. Av de elva objekten i riskklass 1 är fem sanerade eller håller på att saneras.

Konsekvensbedömning

Med utgångspunkt i de uppgifter om verksamhetstyper som finns i EBH-stödet bedöms efter genomförande av utrednings förslag att länsstyrelserna får ansvar för cirka 17 000 och kommunerna för 57 000 potentiellt förorenade områden. För objekt i riskklass 1 och 2 fördelas cirka 3 600 objekt till länsstyrelserna och cirka 2 000 till kommunerna. Motsvarande fördelning av objekt i riskklass 3 och 4 medför att länsstyrelserna får cirka 4 000 objekt och kommunerna cirka 6 300 objekt.

I EBH-stödet finns idag 1 979 potentiellt förorenade objekt registrerade för Stockholms stad. Eftersom inventeringen fortfarande pågår, räknar Länsstyrelsen med att antalet kommer att öka med några hundra objekt. 952 av dessa objekt utgörs av branscher, som Länsstyrelsen enligt förslaget skulle ta över tillsynen för. En stor del av dessa objekt finns inom branscherna kemtvättar (537 st), verkstäder med halogenerade lösningsmedel, som t.ex. bilverkstäder med lackeringsverksamhet (105 st) samt ytbehandling av metaller med elektrolytiska eller kemiska processer (93 st). I detta antal finns både pågående och avslutad verksamhet, men enligt förslaget skulle endast tillsynen över nedlagda verksamheter tas över av länsstyrelsen.

Överlåtelse av operativ tillsyn

Idag finns möjlighet för de kommunala nämnderna att ta över tillsynen över förorenade områden från länsstyrelserna. Utredningen föreslår att dessa regler inte ska ändras jämfört med nu gällande miljötillsynsförordning.

Vidare föreslår utredningen att det införs en möjlighet för den kommunala nämnden att i undantagsfall överlåta operativ tillsyn för 10 kap. miljöbalken från kommunen till länsstyrelsen. En sådan överlåtelse skulle till exempel kunna vara aktuell för en mindre kommun avseende ett högriskobjekt inom en bransch som i övrigt bedöms utgöra en liten risk.

Utredningen föreslår vidare att det bör finnas en möjlighet för den kommunala nämnden att i undantagsfall överlåta tillsynen över 9 kap. miljöbalken då det finns en direkt koppling mellan tillsynen över 9 och 10 kap. miljöbalken och där överlåtelsen är en förutsättning för en rationell och effektiv tillsyn avseende det förorenade området.

Utredningen lämnar även ett alternativt förslag utan möjlighet till överlåtelse från kommun till länsstyrelse.

Generalläkaren

Utredningen föreslår ett förtydligande i miljötillsynsförordningen genom ett tillägg till 2 kap. 4 § där det anges att Generalläkaren har ansvar för den operativa tillsynen för föroreningsskador enligt 10 kap. miljöbalken som orsakats av Försvarmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt förutom för den tillsyn som omfattas av den kommunala nämndens ansvar enligt 31 §3.

Miljöriskområden

Utredningen föreslår att tillsynsansvaret för miljöriskområden ska ligga på länsstyrelserna. Tillsynsansvaret ska kunna överlåtas.

Anmälningsskyldighet för åtgärder

Utredningen föreslår att 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd förtydligas så att även andra åtgärder än avhjälpandeåtgärder omfattas av anmälningsskyldighet och så att övertäckning eller motsvarande, som avsevärt försvårar framtida avhjälpande, också omfattas av anmälningsskyldigheten.

Tillsyn och övriga myndighetsuppgifter då efterbehandlingsansvarig saknas

Utredningen föreslår att tillsynsansvar för åtgärder som vidtas inom ett förorenat område där det saknas efterbehandlingsansvarig bör fördelas på samma sätt som föreslås för områden med efterbehandlingsansvarig.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm Vatten AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med utredningen har varit att formulera förslag som underlättar (och tydliggör) tillsynen av förorenade områden och öka andelen utredningar och åtgärder som finansieras med privata medel.

Utredningens förslag innebär överflyttning av en rad tillsynsobjekt, framför allt i de högsta riskklasserna, från kommunerna till länsstyrelserna. Överflyttningen görs utifrån en utarbetad branschlista. Totalt sett ges kommunerna ansvar för 57 000 objekt och länsstyrelserna 17 000. Av de två högsta riskklasserna fördelas 3600 objekt till länsstyrelserna och 2000 till kommunerna.

Stadsledningskontoret konstaterar att utredningen, utifrån ett kommunalt perspektiv, inte leder i bevis att vare sig tillsynen underlättas eller tydliggörs när överflyttningen är genomförd. Utredningen saknar också en konsekvensanalys för kommunerna om utredningens förslag genomförs.

Bedömningen av utredningens konsekvenser för staden försvåras av utredningens ensidiga länsstyrelseperspektiv. Detta understryks av det faktum att hela utredningen enbart varit bemannad av personal från länsstyrelserna.

Stockholms stad har lång erfarenhet av att hantera och arbeta med tillsynsfrågor kring miljöfarlig verksamhet och förorenade områden. Staden äger därmed en utarbetad kompetens i en alltmer effektiv tillsynsorganisation. Att staden har kompetens att driva utredningsarbete inom klass 1 och 2 områden, tillsammans med det faktum att förorenade områden återkommande förekommer i stadens exploateringsplaner, gör sammantaget att stadsledningskontoret ser fördelar i den nuvarande organisationsfördelningen mellan staden och Länsstyrelsen i Stockholms län. I nuvarande ordning har staden vid behov också större möjlighet att prioritera bland aktuella riskområden.

Utredningen lämnar fortsatt öppet för att ansvaret för tillsynsobjekt kan flyttas mellan kommuner och länsstyrelser. Detta kommer att medge att den nuvarande ordningen i stort

sett behålls i Stockholm. Stadsledningskontorets bedömning är därför att utredningens förslag i slutändan kommer att medföra få skillnader i ansvarsfördelningen och sättet att arbeta lokalt i Stockholm. I annat fall riskerar flera viktiga processer i länet att stanna upp och försenas när tillsynsansvar och kompetens ska flyttas, respektive byggas upp.

I andra kommuner där det är svårare att upprätthålla kompetens och där lägre exploateringsstryck gör att det kommunala intresset för saneringsfrågor är lägre, kan det dock vara en fördel om tillsynsansvaret flyttas till länsstyrelsen. Länsstyrelsen blir då mindre beroende av det kommunala intresset samtidigt som det torde bli lättare att driva processen framåt när länsstyrelsen själva styr över både bidrags- och ansvarsfrågan.

Stadsledningskontoret bedömer avslutningsvis inte att utredningens förslag kommer att påverka stadens budget, organisation eller mål. Även om tillsynsansvar trots stadsledningskontorets bedömning kommer att flyttas från staden till länsstyrelsen kommer så många objekt i de lägre riskklasserna att vara kvar att det knappast kommer bli aktuellt med något annat än en marginell organisationsförändring av detta skäl.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2011 att med hänvisning till miljöförvaltningens tjänsteutlåtande avstyrka utredningens förslag på ny fördelning av tillsynsansvar över förorenade områden efter den framtagna riskbaserade branschlistan, tillstyrka att föreslagen ändring i 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd genomförs, samt att justera ärendet omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Rana Carlstedt m.fl. (S), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

När miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad övertog tillsynen över miljöfarlig verksamhet på 1980-talet ingick även tillsynen över förorenade områden. I och med denna långvariga tillsynsverksamhet finns god kännedom om de verksamheter som bedrivs och har bedrivits i staden. Denna kunskap om objekt och branscher är till stor nytta när saneringsprojekt ska bedrivas och finns sedan länge framför allt hos nämnden och inte länsstyrelsen, som lämnat ifrån sig tillsynen över dessa objekt. Att länsstyrelsen bedrivit inventering av dessa branscher kan inte anses ge lika stora kunskaper inför eventuella saneringsprojekt. Det kan ses som en stor fördel att denna kunskap finns hos nämnden till exempel inför byggande på gamla industritomter. Denna långa erfarenhet av tillsyn över miljöfarlig verksamhet och förorenade områden delar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad med flera kommuner och varför länsstyrelserna nu skulle ta över denna tillsyn för alla objekt som lagts ned fram till dess utredningens förslag vinner laga kraft, kan därför starkt ifrågasättas.

En annan aspekt på att kommunala nämnder, som tagit över tillsynen över miljöfarlig verksamhet, även har tillsynen över förorenade områden är dels att tillsynen blir väl sammanhållen, dels att resurserna utnyttjas effektivt genom att den tillsynsmyndighet som bedriver tillsynen för en bransch även har tillsynen för efterbehandlingen av den. Ytterligare en vinst med den sammanhållna tillsynen är de tillsynsprojekt som bedrivs både i Stockholms stad och i andra kommuner, där bland annat krav på undersökningar och förebyggande åt-

gärder ställs redan på det aktiva företaget. Dessa samordningsvinster skulle gå förlorade om tillsynen delades upp enligt föreliggande förslag.

Miljöförvaltningen anser inte att utredningens två förslag innebär en tydligare och enklare fördelning av tillsynsansvaret, utan endast överföring av ett stort antal objekt till länsstyrelserna. En förskjutning av ansvaret leder inte till en ökad tydlighet, utan endast till en omfördelning av tillsynsansvar samt en försvagning av den totala tillsynskompetensen i landet inom området då de flesta kommunala nämnder kommer att arbeta betydligt mindre med dessa frågor om förslaget går igenom.

För Stockholms stad, liksom i flera andra kommuner, har redan en översyn av tillsynsansvaret genomförts. Miljöförvaltningen anser att det, för att öka tydligheten för tillsynsansvaret, räcker med denna översyn av nu gällande överlåtelsebeslut. Miljöförvaltningen anser att det är ett bra förslag att länsstyrelserna genomför denna översyn där den inte redan genomförts. Vid denna översyn bör de kommuner som bedömer att de inte har resurser att bedriva tillsyn över förorenade områden, lämna tillbaka detta tillsynsområde till länsstyrelserna.

Miljöförvaltningen delar utredningens synpunkt att befintliga överlåtelsebeslut inte bör upphävas genom en generell föreskriftsändring.

Miljöförvaltningen anser vidare att utredningens förslag avseende vilka objekt Generalläkaren ska ha tillsyn över skapar en tydlighet för dessa objekt.

Miljöförvaltningen anser även att det är positivt att tillsynsansvaret för miljöriskområden klargörs och att Länsstyrelserna i första hand har detta ansvar, då det är länsstyrelserna som fattar beslut om inrättandet av dem.

Miljöförvaltningen anser att utredningens förslag på förtydligande av 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är bra och leder till en ökad tydlighet.

Stockholm Vatten AB

Stockholm Vatten AB:s tjänsteutlåtande daterat den 4 juli 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet berör inte vår verksamhet och vi avstår ifrån att yttra oss. Vi hänvisar till Miljö- och Hälsoskyddsnämndens svar.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande.

Vi anser att det är av största vikt att tillsynen över förorenade områden har hög prioritet och utförs professionellt och effektivt med resultatet att så många förorenade områden som möjligt kan åtgärdas inom överskådlig tid. Vi ser både för och nackdelar med en ny fördelning av tillsynsansvaret men tycker att det finns en poäng i att behålla ansvaret på kommunal nivå, då beslut om förorenade områden kan behöva fattas i samband med andra kommunala infrastruktursprojekt. Vi tycker också rent allmänt att kunskap och beslut bör finnas nära invånare och inte förflyttas längre bort från dem.

Vi ställer oss dock frågande till om generalläkaren är rätt instans för tillsyn av föroreningskador orsakade av försvarsmakten (en potentiellt starkt förorenande verksamhet) då denna instans inte har specialistkompetens på mark- och miljöfrågor. Dessutom kan denna fördelning försvåra för länsstyrelse eller kommun att ställa krav på verksamheten.

Särskilt uttalande gjordes av Rana Carlstedt m.fl. (S) enligt följande.

Socialdemokraterna ser inga skäl att för Stockholms del förändra de nuvarande principerna för tillsyn av förorenade områden.

Stockholm har en omfattande kunskap om dessa områden och dessutom planansvar för hur områden skall kunna användas i framtiden.